

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, AGRICULTURA I PESCA

4722

*Resolució del president de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental sobre el projecte de control integral de l'eruga peluda (*Lymantria dispar*) dels alzinars. Mallorca 2019-2022 (16a/2019).*

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 24 d'abril de 2019, i d'acord amb l'article 10.1.a) del Decret 4/2018, de 23 de febrer, pel qual s'aproven l'organització, les funcions i el règim jurídic de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears (CMAIB) (BOIB núm. 26 de 27 de febrer de 2018),

RESOLC FORMULAR:

L'informe d'impacte ambiental sobre el projecte de control integral de l'eruga peluda (*Lymantria dispar*) dels alzinars. Mallorca 2019-2022, en els termes següents:

Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

El projecte del present informe es tramita segons la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental a les Illes Balears i està inclòs a l'Annex II "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental simplificada", en concret al grup 7.14 "Totes les actuacions que, d'acord amb el pla d'ordenació dels recursos naturals, el pla rector d'ús i gestió o el pla de gestió de la zona on s'ubiquin, han de ser objecte d'un estudi d'avaluació d'impacte ambiental."

L'àmbit d'aplicació d'aquest projecte es troba parcialment dins el Paratge Natural de la Serra de Tramuntana i, per tant, subjecte al que disposa Decret 19/2007, de 16 de març, pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació de Recursos Naturals de la Serra de Tramuntana. L'article 101.2 d'aquest decret estableix que s'han de sotmetre obligatòriament als procediments d'avaluació d'impacte ambiental i/o avaluació ambiental estratègica les actuacions de tractament fitosanitari per a combatre plagues en terrenys forestals i campanyes extraordinàries de tractament fitosanitari en terrenys agrícoles.

Descripció i ubicació del projecte

El projecte consisteix en les actuacions de tractament fitosanitari emmarcades en el projecte de control integral de l'eruga peluda dels alzinars (*Lymantria dispar*) a Mallorca per al període 2019-2022. L'any 2018 aquest insecte va protagonitzar una explosió epidèmica afectant 4.529,85 ha d'alzinar a l'illa de Mallorca, especialment a la zona central de Mallorca (Inca, Llubí, Sineu, Muro i Lloret de Vistalegre) i la zona d'Esporles i Valldemossa. D'aquestes, 622,43ha es troben en nivell de màxima afectació amb defoliacions totals constituint focus més o menys continus en la massa (nivell 3).

La dinàmica poblacional pròpia de l'espècie fa preveure que els atacs s'incrementin i s'augmenti la superfície afectada en els anys successius i que el nombre d'hectàrees afectades per defoliacions de màxim nivell es vegi incrementat. Per aquest motiu s'ha planificat un control integral de l'insecte que preveu per al 2019 realitzar un tractament aeri i terrestre en les zones afectades per la plaga el 2018. No es tractarà sobre nuclis urbans, masses d'aigua, assentaments apícoles ni cultius ecològics. En anys successius les actuacions previstes aniran relacionades amb les afectacions reportades l'any anterior. Aquestes actuacions tindran caràcter d'interès general atesa la Declaració de Plaga (en procés).

El tractament consistirà en fumigació aèria amb el producte fitosanitari *Bacillus thuringiensis* varietat *Kurstaki* (BTK, a partir d'ara) sobre els alzinars afectats (4529,85 ha), mitjançant avió (a la zona de Tramuntana) i helicòpter (a la zona centre de Mallorca). La tècnica d'aplicació serà a ultra baix volum, que consisteix en polvoritzar el producte a una dosi de l'ordre de 1,5 a 3,5 litres/hectàrea. L'alçada del vol i la velocitat de treball s'ajusten per a possibilitar una òptima distribució del producte i limiten al màxim les possibles derives. Els equips aeris aniran dotats de tecnologia DGPS. Aquesta tecnologia proporciona ubicació dels alzinars a tractar i enregistra les rutes de pas i de tractament, així com la velocitat de vol i la dosi de tractament. Tècnics de camp avaluaran constantment la correcta deposició del producte, la deriva i les condicions meteorològiques, el mitjà aeri i el compliment dels requisits exigits en quant al producte.

El tractament terrestre, complementari a l'anterior, es farà mitjançant un canó de fumigació muntat en un vehicle o autopropulsat per al tractament de superfícies de petita extensió.

En ambdós casos es faran dues aplicacions de producte separades un mínim de 10 dies, entre el 15 d'abril i el 15 de juny aproximadament. La data d'inici del tractament dependrà de que les condicions meteorològiques siguin les adequades i de l'estadi de desenvolupament larvari de les erugues.

El principi actiu, el *Bacillus thuringiensis* és un bacteri naturalment present a la vegetació i al sòl, no afecta les abelles ni altres animals, excepte altres lepidòpters en primers estadis larvaris alimentant-se de vegetació tractada. Segons el document ambiental no hi ha indicis d'alteració en la funcionalitat de l'ecosistema després del tractament, afirmació que es basa en diversos estudis impulsats pel Servei de Sanitat Forestal.

L'àmbit d'actuacions previstes pel projecte afecta 2.200ha del paratge natural Serra de Tramuntana i els següents espais protegits per Xarxa Natura 2000: LIC i ZEPa Es Teix (ES5310009), ZEPa Pla de sa Mola (ES0000439), LIC i ZEPa Comuna de Bunyola (ES5310010), ZEPa Puig Gros (ES0000381), ZEPa Mola de Son Pacs (ES0000377) i ZEPa Puig des Boixos (ES0000378). Pràcticament la totalitat del projecte es troba dins ANEI.

3. Avaluació dels efectes previsibles

Els efectes ambientals que es produiran seran poc importants i a més el projecte pretén evitar impactes de consideració damunt els alzinars.

L'anàlisi del projecte conclou que l'aplicació del producte BTK no implicarà una afectació als valors ambientals del paratge natural de la Serra de Tramuntana ni als valors que determinaren la declaració dels espais de Xarxa Natura 2000 afectats, sempre i quan es tingui en compte el període de nidificació de milanes (*Milvus milvus*) i àguila calçada (*Aquila pennata*).

Els efectes damunt els hàbitats catalogats seran beneficiosos, en el sentit que l'alzinar es troba afectat per una plaga que produeix defoliacions importants, podent provocar la mort d'exemplars debilitats, cosa que sí afectaria de manera important aquest hàbitat. El producte aplicat es considera innocu damunt les alzines ja que es tracta d'un producte biològic d'acció específica contra larves de lepidòpter a base d'un bacil naturalment present a les fulles de les plantes i al sòl i la seva permanència damunt les fulles és de l'ordre de dies.

No es preveu que aquest producte causi afeccions a l'ecosistema, ja que els estudis realitzats sobre la funcionalitat dels ecosistemes després del tractament així ho afirmen.

Aquest producte és innocu per a les abelles i la resta de la fauna. De totes maneres la documentació ambiental detalla que no es tractarà sobre nuclis urbans, masses d'aigua, assentaments apícoles ni cultius ecològics.

4. Consultes a les administracions públiques afectes i persones interessades

S'han efectuat consultes a:

Servei de Protecció d'espècies

Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl

Servei de Planificació al Medi Natural

Departament de Medi Natural

El Servei de Protecció d'Espècies en data 15/02/2019, va informar FAVORABLEMENT el projecte de control integral de l'eruga peluda (*Lymantria dispar*) dels alzinars. Mallorca 2019-2022. Atès que no es preveu que l'aplicació de *Bacillus thuringiensis* varietat *Kurstaki* afecti negativament les espècies catalogades i amenaçades.

El Servei de Espais Naturals en data 15/04/2019, va informar FAVORABLEMENT el projecte de control integral de l'eruga peluda (*Lymantria dispar*) dels alzinars. Mallorca 2019-2022.

El Servei de Sanitat Forestal ha realitzat consultes a:

Paratge natural de la Serra de Tramuntana i Servei de Planificació al Medi Natural.

L'informe emès pel Servei d'Espais Naturals de 8/3/2019 i informa FAVORABLEMENT respecte del paratge natural Serra de Tramuntana sempre i quan es tingui en compte que per tal de no interferir amb el període de reproducció de la milana (*Milvus milvus*) i l'àguila calçada (*Aquila pennata*) les tasques s'haurien de retardar, dins el seu període d'aplicació tant com sigui possible (preferiblement dins el mes de juny). Aquest informe no s'acompanya d'estudi de repercussions ambientals en relació amb els objectius de conservació.

Ajuntaments afectats pel projecte. Les consultes han estat realitzades a 21 ajuntaments de Mallorca, els que varen patir afeccions importants per aquest insecte l'any 2018 i els de municipis veïns. Aquests ajuntaments i altres entitats han estat també consultats en el marc de la declaració de plaga de *Lymantria dispar* durant el tràmit d'audiència als interessats; així mateix hi ha hagut el corresponent període d'informació pública, ambdós d'acord amb la Llei 39/2015 del Procediment Administratiu Comú, sense que s'hagin registrat al·legacions.

El Servei de Salut Ambiental de la Conselleria de Salut Pública i Participació ha emès un informe FAVORABLE condicionat a:

1. Prioritzar l'ús de mètodes biològics davant els mètodes químics d'acord amb els principis del control integrat de plagues.
2. Advertir a la població de les zones a tractar i mantenir la senyalització al manco fins a finalitzar el tractament.
3. Mantenir una franja de seguretat mínima de 50m al voltant de la zona tractada durant la durada del tractament per evitar exposicions accidentals al producte per part de personal aliè a les feines.
4. Mantenir com a mínim una franja de seguretat de 50m de qualsevol punt d'extracció d'aigua per a consum humà.
5. En cas de tractaments pròxims a zones habitades s'haurà de tenir en compte el possible impacte sobre la salut humana.
6. En el cas de tractaments aeris minimitzar la deriva del producte.
5. Anàlisi dels criteris de l'annex III de la Llei 21/2013

S'han analitzat el criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, d'avaluació ambiental, i no es preveu que el projecte pugui tenir efectes significatius sobre el medi ambient, en concret:

Característiques del projecte: El projecte consisteix en les actuacions de tractament fitosanitari emmarcades en el projecte de control integral de l'eruga peluda dels alzinars (*Lymantria dispar*) a Mallorca per al període 2019-2022. L'any 2019 es tractaran les 4500 ha afectades per l'explosió epidèmica d'aquest insecte a la temporada 2018 a la zona central de Mallorca (Inca, Llubí, Sineu, Muro i Lloret de Vistalegre) i la zona d'Esporles i Valldemossa.

El tractament previst és el tractament aeri a ultra baix volum amb l'insecticida biològic que té per principi el bacil *Bacillus thuringiensis* varietat *kurstaki*, conegut per les seves sigles BTK. Aquest producte només actua contra les larves de lepidòpter en les primeres fases de desenvolupament, és innoce per a la resta de fauna, incloent les abelles.

El tractament està previst per al període de 15 d'abril a 15 de juny, realitzant-se dues aplicacions separades un mínim de 10 dies.

Ubicació del projecte: Es tractaran dues àrees principals diferenciades. Per un costat es tractaran grans superfícies d'alzinar amb poca presència de nuclis urbans a la Serra de Tramuntana amb un total de 2.200,08 ha dins l'àmbit del paratge natural, de les quals 1.608,55 ha formen part de Xarxa Natura 2000. Per altra banda també es tractaran petits alzinars afectats enmig de habitatges i nuclis residencials a la zona d'Es Pla.

Característiques del potencial impacte: Ateses les característiques del projecte es considera que no té efectes transfronterers ni es preveu que impliqui impactes ambientals significatius.

Conclusions de l'informe d'impacte ambiental

Primer: No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el projecte de control integral de l'eruga peluda (*Lymantria dispar*) dels alzinars. Mallorca 2019-2022, atès que es preveu que no tindrà efectes significatius sobre el medi ambient d'acord amb els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, sempre i quan es compleixen les mesures preventives i correctores i s'implementi el pla de vigilància ambiental que s'inclouen al document ambiental (apartats e i f)- i estimar la següent recomanació:

Amb l'objectiu d'evitar interferir en el període de reproducció de la milana (*Milvus milvus*) i l'àguila calçada (*Aquila pennata*) les tasques s'haurien de retardar, dins el seu període d'aplicació tant com sigui possible (preferiblement dins el mes de juny).

Segon. Es publicarà el present informe ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluacions ambientals.

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdre la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'aprovació del pla o programa en el termini màxim de quatre anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 47.4 de la Llei 21/2013.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no ha de ser objecte de cap recurs, sense perjudici dels que, si s'escau, siguin procedents en la via administrativa o judicial de l'acte, si s'escau, d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.5 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

Palma, a 24 d'abril de 2019

El president de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

